Kingdom of Thailand

☞ EDICT OF GOVERNMENT ☜

In order to promote public education and public safety, equal justice for all, a better informed citizenry, the rule of law, world trade and world peace, this legal document is hereby made available on a noncommercial basis, as it is the right of all humans to know and speak the laws that govern them.

TCPS 84-2546 (2003) (Thai): KHIM (DULCIMER)

BLANK PAGE

BRUTUM FULMEN
IGNORANTIA JURIS NON EXCUSAT
PROTECTED BY COPYRIGHT

มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน
ขิม

๑. ขอบข่าย

๑.๑ มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้ครอบคลุมเฉพาะขิมสายที่ทำจากไม้ ทองเหลือง และสเตนเลส ไม่ครอบคลุมถึงเครื่องดนตรีชนิดอื่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน เช่น ขิมแผ่น ขิมจำลองที่สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นของประดับตกแต่งหรือเป็นของที่ระลึก

๒. บทนิยาม

ความหมายของคำที่ใช้ในมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้ มีดังต่อไปนี้

๒.๑ ขิม หมายถึง เครื่องดนตรีไทยประเภทเครื่องสายชนิดหนึ่ง ตัวขิมทำจากไม้ ส่วนประกอบอื่นทำจากไม้ ทองเหลือง หรือสเตนเลสเป็นหลัก โดยคัดเลือกไม้ที่เป็นชนิดและอายุที่เหมาะสมมาผึ่งให้แห้ง แล้วแปรรูปเป็นตัวขิม ฝาขิม และไม้ตีขิม ขัดมันให้เรียบ อาจทาสีหรือไม่ก็ได้ ทาสารเคลือบเงาเพื่อความสวยงาม แล้วนำอุปกรณ์ที่ทำให้เกิดเสียง ได้แก่ หลักขิม นมขิม หย่องพาดสาย ตุ๊กตาขิม สายขิม และค้อนขิม มาประกอบกับตัวขิม ดังรูปที่ ๑ มีการเทียบเสียงในระดับเสียงที่ถูกต้องได้มาตรฐานตามระบบเสียงไทย และสัมพันธ์กับระดับเสียงของเครื่องดนตรีไทยชนิดอื่น สามารถนำไปบรรเลงในวงดนตรีไทยประเภทต่าง ๆ และบรรเลงตามโอกาสต่าง ๆ ได้จริง มีสองลักษณะคือ ขิมผีเสื้อ และขิมกระเป๋า

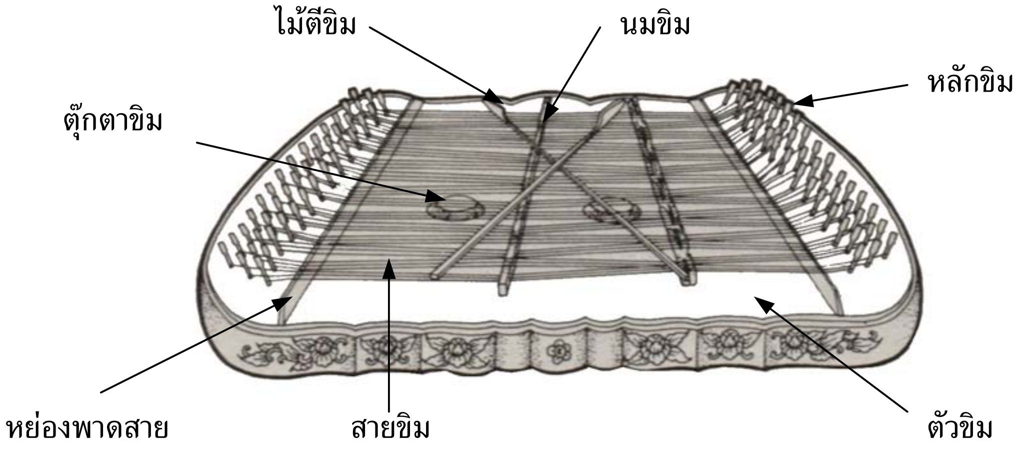

รูปที่ ๑ ตัวอย่างขิม
(ข้อ ๒.๑)

๓. คุณลักษณะที่ต้องการ

๓.๑ ลักษณะทั่วไป

๓.๑.๑ ตัวขิม

ต้องมีขนาดและสัดส่วนที่เหมาะสม เป็นไปตามลักษณะที่ดีของขิม ด้านในกลวงและมีกล่องเสียงรูปสี่เหลี่ยมคางหมู ด้านล่างอาจเจาะเป็นช่องแบบลิ้นชักสำหรับเก็บค้อนขิมหรือไม่ก็ได้ มีส่วนประกอบของอุปกรณ์ที่ทำให้เกิดเสียงครบถ้วน มีคุณภาพดี และอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม เนื้อไม้ที่ใช้ทำตัวขิมต้องเรียบ ไม่ปรากฏข้อบกพร่อง เช่น รอยร้าว รอยแตก ร่องรอยการเจาะกัดกินของแมลง

๓.๑.๒ การประกอบ

รอยต่อต้องประณีต ไม่มีรอยแตกร้าวหรือตำหนิที่เกิดจากการประกอบ เมื่อประกอบแล้ววัสดุต้องติดแน่น คงทน

๓.๑.๓ ฝาขิม

ต้องมีลักษณะเดียวกับตัวขิม เมื่อนำมาปิดบนตัวขิมจะต้องปิดสนิทพอดี เนื้อไม้ที่ใช้ทำฝาขิมต้องเรียบ ไม่ปรากฏข้อบกพร่อง เช่น รอยร้าว รอยแตก ร่องรอยการเจาะกัดกินของแมลง

๓.๑.๔ ไม้ตีขิม

ต้องทำจากไม้ไผ่หรือไม้ชนิดอื่นที่เหมาะสม เหลาบางๆ โคนที่จับหนา ส่วนกลางแบนและอ่อน ส่วนหัวต้องมีวัสดุเสริมที่ทำให้เสียงนุ่ม ไม่กระด้างเวลาที่ตีลงบนสายขิม ไม้ตีขิม ๑ คู่ต้องทำจากไม้ชนิดเดียวกัน มีความกว้าง ความยาว และน้ำหนักใกล้เคียงกัน

๓.๒ การทาสี (ถ้ามี)

ต้องเรียบ สม่ำเสมอ และไม่มีผลต่อคุณภาพเสียง เมื่อลูบผลิตภัณฑ์แล้วสีต้องไม่หลุดติดมือ

๓.๓ การขัดมันและการเคลือบเงา

ต้องเรียบ สม่ำเสมอ และไม่มีผลต่อคุณภาพเสียง ไม่เป็นเม็ด เป็นตุ่ม เป็นคราบ กรอบ แตก หรือหลุดลอก

๓.๔ การใช้งาน

เมื่อตีด้วยไม้ตีขิมแล้วระดับเสียงที่ได้ต้องเป็นระดับเสียงที่ถูกต้องตามระบบเสียงไทย สัมพันธ์กันทุกเสียง และต้องมีเสียงกังวานแต่ไม่ยาวจนเกินไป แต่ละเสียงต้องชัดเจน ไม่แตกพร่า

เมื่อตรวจสอบโดยวิธีให้คะแนนตามข้อ ๗.๑ แล้ว ต้องได้คะแนนเฉลี่ยของแต่ละลักษณะจากผู้ตรวจสอบทุกคนไม่น้อยกว่า ๓ คะแนน และไม่มีลักษณะใดได้ ๑ คะแนน จากผู้ตรวจสอบคนใดคนหนึ่ง

๔. การบรรจุ

๔.๑ หากมีการบรรจุ ให้บรรจุขิมในภาชนะบรรจุที่สะอาด แห้ง เรียบร้อย และสามารถป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับขิมได้

๕. เครื่องหมายและฉลาก

๕.๑ ที่ฉลากหรือภาชนะบรรจุขิมทุกหน่วย อย่างน้อยต้องมีเลข อักษร หรือเครื่องหมายแจ้งรายละเอียดต่อไปนี้ ให้เห็นได้ง่าย ชัดเจน

(๑) ชื่อเรียกผลิตภัณฑ์ เช่น ขิมผีเสื้อ ขิมกระเป๋า

(๒) ขนาดหรือมิติ

(๓) เดือน ปีที่ทำ

(๔) ข้อแนะนำในการใช้และการดูแลรักษา

(๕) ชื่อผู้ทำ หรือสถานที่ทำ พร้อมสถานที่ตั้ง หรือเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียน

ในกรณีที่ใช้ภาษาต่างประเทศ ต้องมีความหมายตรงกับภาษาไทยที่กำหนดไว้ข้างต้น

๖. การชักตัวอย่างและเกณฑ์ตัดสิน

๖.๑ รุ่น ในที่นี้ หมายถึง ขิมลักษณะเดียวกัน ทำโดยกรรมวิธีเดียวกัน ที่ทำหรือส่งมอบหรือซื้อขายในระยะเวลาเดียวกัน

๖.๒ การชักตัวอย่างและการยอมรับ ให้เป็นไปตามแผนการชักตัวอย่างที่กำหนดต่อไปนี้

๖.๒.๑ การชักตัวอย่างและการยอมรับ สำหรับการทดสอบการบรรจุและเครื่องหมายและฉลาก ให้ชักตัวอย่างโดยวิธีสุ่มจากรุ่นเดียวกัน จำนวน ๑ ตัวอย่าง เมื่อตรวจสอบแล้วตัวอย่างต้องเป็นไปตามข้อ ๔. และข้อ ๕. จึงจะถือว่าขิมรุ่นนั้นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

๖.๒.๒ การชักตัวอย่างและการยอมรับ สำหรับการทดสอบลักษณะทั่วไป การทาสี การขัดมันและการเคลือบเงา และการใช้งาน ให้ใช้ตัวอย่างที่ผ่านการทดสอบตามข้อ ๖.๒.๑ แล้ว จำนวน ๑ ตัวอย่าง เมื่อตรวจสอบแล้วตัวอย่างต้องเป็นไปตามข้อ ๓.๑ ถึงข้อ ๓.๔ จึงจะถือว่าขิมรุ่นนั้นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

๖.๓ เกณฑ์ตัดสิน

ตัวอย่างขิมต้องเป็นไปตามข้อ ๖.๒.๑ และข้อ ๖.๒.๒ ทุกข้อ จึงจะถือว่าขิมรุ่นนั้นเป็นไปตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้

๗. การทดสอบ

๗.๑ การทดสอบลักษณะทั่วไป การทาสี การขัดมันและการเคลือบเงา และการใช้งาน

๗.๑.๑ ให้แต่งตั้งคณะผู้ตรวจสอบ ประกอบด้วยผู้ที่มีความชำนาญในการตรวจสอบขิมอย่างน้อย ๕ คน แต่ละคนจะแยกกันตรวจและให้คะแนนโดยอิสระ

๗.๑.๒ หลักเกณฑ์การให้คะแนน ให้เป็นไปตามตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ หลักเกณฑ์การให้คะแนน

(ข้อ ๗.๑.๒)

ลักษณะที่ตรวจสอบ	เกณฑ์ที่กำหนด	ระดับการตัดสิน (คะแนน)			
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ต้องปรับปรุง
ลักษณะทั่วไป	ตัวขิม ต้องมีขนาดและสัดส่วนที่เหมาะสม เป็นไปตามลักษณะที่ดีของขิม ด้านในกลวงและมีกล่องเสียงรูปสี่เหลี่ยมคางหมู ด้านล่างอาจเจาะเป็นช่องแบบลิ้นชักสำหรับเก็บค้อนขิมหรือไม่ก็ได้ มีส่วนประกอบของอุปกรณ์ที่ทำให้เกิดเสียงครบถ้วน มีคุณภาพดี และอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม เนื้อไม้ที่ใช้ทำตัวขิมต้องเรียบ ไม่ปรากฏข้อบกพร่อง เช่น รอยร้าว รอยแตก ร่องรอยการเจาะกัดกินของแมลง	๔	๓	๒	๑
	การประกอบ รอยต่อต้องประณีต ไม่มีรอยแตกร้าวหรือตำหนิที่เกิดจากการประกอบ เมื่อประกอบแล้ววัสดุต้องติดแน่น คงทน	๔	๓	๒	๑
	ฝาขิม ต้องมีลักษณะเดียวกับตัวขิม เมื่อนำมาปิดบนตัวขิมจะต้องปิดสนิทพอดี เนื้อไม้ที่ใช้ทำฝาขิมต้องเรียบ ไม่ปรากฏข้อบกพร่อง เช่น รอยร้าว รอยแตก ร่องรอยการเจาะกัดกินของแมลง	๔	๓	๒	๑
	ไม้ตีขิม ต้องทำจากไม้ไผ่หรือไม้ชนิดอื่นที่เหมาะสม เหลาบางๆ โคนที่จับหนา ส่วนกลางแบนและอ่อน ส่วนหัวต้องมีวัสดุเสริมที่ทำให้เสียงนุ่ม ไม่กระด้างเวลาที่ตีลงบนสายขิม ไม้ตีขิม ๑ คู่ต้องทำจากไม้ชนิดเดียวกัน มีความกว้าง ความยาว และน้ำหนักใกล้เคียงกัน	๔	๓	๒	๑
การทาสี (ถ้ามี)	ต้องเรียบ สม่ำเสมอ และไม่มีผลต่อคุณภาพเสียง เมื่อลูบผลิตภัณฑ์แล้วสีต้องไม่หลุดติดมือ	๔	๓	๒	๑
การขัดมันและการเคลือบเงา	ต้องเรียบ สม่ำเสมอ และไม่มีผลต่อคุณภาพเสียง ไม่เป็นเม็ด เป็นตุ่ม เป็นคราบ กรอบ แตก หรือหลุดลอก	๔	๓	๒	๑
การใช้งาน	เมื่อตีด้วยไม้ตีขิมแล้วระดับเสียงที่ได้ต้องเป็นระดับเสียงที่ถูกต้องตามระบบเสียงไทย สัมพันธ์กันทุกเสียง และต้องมีเสียงกังวานแต่ไม่ยาวจนเกินไป แต่ละเสียงต้องชัดเจน ไม่แตกพร่า	๔	๓	๒	๑

๗.๒ การทดสอบการบรรจุและเครื่องหมายและฉลาก

ให้ตรวจพินิจ